

DR. PETER KLOPČIČ

IVO ZAJDELA

Spremembe v Evropi in Slovenija

Okrogla miza = OF

Vloga Nemčije

Najbolj značilen in pomemben dogodek v Evropi v letu 1989 je porajanje možnosti, da se Nemčija ponovno združi in s tem postane najmočnejša sila na evropski celini.

To ni nastalo kar čez noč, ampak je sad nemške diplomacije in njiove gospodarske moči. Presenetljive spremembe na Poljskem so bile vsaj indirektno usmerjane in podpirane po zahodni Nemčiji. Ta se zaveda, da je njena prva naloga, da vzhodno Nemčijo izolira. Položaj na Poljskem je že in bo v bodoče še bolj pripomogel k tej izolaciji.

Ni čisto slučaj, da se je istočasno v procesu izolacije vzhodne Nemčije začel tudi masovni beg tamkajšnjega prebivalstva v zapadno Nemčijo. To se je dogajalo preko nemških poslaništev v Češki in Poljski ter preko Madžarske, ki je tradicionalno prijateljica Nemčije.

Reakcija v Evropi je bila ostra in takojšnja. Andreotti, italijanski ministrski predsednik, je izjavil, da se obe Nemčiji ne smeta združiti. Londonski The Economist je naznačil, da bo verjetno v desetih letih Nemčija najmočnejša sila v Evropi. Revija Time (25. 9. 1980) pa pravi, da je Francija že obnovila kontakte z Jugoslavijo, ČSSR in Romunijo z željo, da oživijo „malo antanto“, ki je bila zamišljena pred drugo svetovno vojno kot protiutež Nemčiji na vzhodu.

Vsi so si pa edini, da bi združena Nemčija zavrla ali vsaj otežkočila razvoj skupnega evropskega trga in Združene Evrope.

Ko bo in če bo Nemčija postala najmočnejša sila v Evropi, bodo najbolj dalekosežne posledice tega združenja vidne prav v Srednji in Vzhodni Evropi in torej tudi v Jugoslaviji. Najplivnejša sila v tem delu sveta ne bo več Sovjetska zveza ampak Nemčija, kar je v veliki meri že sedaj. Ko in če bo Nemčija enkrat združena, bo skušala ponovno vključiti v svoje območje tudi Avstrijo, kar ji ne bo težko, ker gleda veliko število Avstrijcev na to zvezo prijazno, začenši z pan-germanom Haiderjem, koroškim deželnim glavarjem.

Eichard Bassett je napisal l. 1988 knjigo „Waldheim and Austria“. Na strani 217 pravi: „Največji problem Avstrije ni Waldheim ampak Heider. To je človek, ki bo imel nekoč realno politično moč v Avstriji in spada v generacijo, ki bo odločala o bodočnosti te dežele.“

Avstrijsko vprašanje — nekoč

A. J. P. Taylor je napisal leta 1947 „Habsburg Monarchy, 1809-1918“. Iz te knjige navajam nekaj odlomkov, za katere smatram, da najbolj osvetljujejo naznačeno obdobje in ki so pomembni za nas Slovence.

Tako pravi Taylor na 14. strani omenjene knjige:

„Avstrijska baročna civilizacija, vključivši arhitekturo, je bila grandiozna, polna površnega življenja, toda v notranjosti je bila sterilna; to je bil teater in ne realnost. Manjkalo ji je pristnosti in osebnega značaja. V svojem bistvu je bila to kultura obupane lahkomišelnosti.“

„Habsburžani so se naučili pri jezuitih potrpežljivosti, subtilnosti in teatralnosti; niso se pa znali naučiti od njih iskrenosti in kreativnosti.“

Ustavimo se pri dveh zgodovinskih dogodkih, ki sta po istem avtorju značilna za habsburško monarhijo.

„Odločilen spor v stari monarhiji je bil v zvezi z gimnazijo v Celju, ki je istočasno pokazal, kako nezdrave so razmere v Avstriji. Štajerska kronovina, v kateri je mesto Celje, je imela nemško večino. V severnem

delu je bila ta dežela izključno nemška in v južnem predelu so bila mesta (v prejšnjem stoletju) pretežno nemška, podeželje pa povsem slovensko. V južni Štajerski se je kmečko slovensko prebivalstvo selilo v trge in mesta in s tem so ti postajali slovenski. Slovenci so začeli zahtevati, da mesta služijo njihovim kulturnim potrebam ter predvsem, da bi morale biti državne gimnazije tako v slovenščini kot v nemščini. Te zahteve je parlament štajerske dežele zakrknjeno zavrnil. Slovenci so se obrnili na državni parlament, kjer so jih podprli češki parlamentarci. Leta 1888 je Taffejevega vlada uvedla slovenske razrede v mariborski gimnaziji. Ta uspeh je opogumil Slovence, da so ponovno zahtevali slovensko gimnazijo v Celju. To manjše mesto je bilo še bolj v notranjosti slovenskega ozemlja, kjer je bila nemška nadmož že vprašljiva. Celje je povzročilo (med Nemci in Avstrijci) probleme in strah, kakršnega ni vzbudil Maribor. Mesto Maribor je imelo tedaj še nemško večino in bi to ohranilo, tudi če bi bili slovenski otroci vzgajani v slovenskih šolah. Če bi pa dobili Slovenci svojo gimnazijo v Celju, ne bi nihče več rabil nemščine kot kulturni jezik in s tem bi Nemci (tudi na zunan) izgubili to mesto.“

Slučne borbe so bile tudi na Češkem za kontrolo trgov in mest. Borba za slovensko gimnazijo je v Celju postala simbol borbe med Slovani in Germani v vsej Avstriji. Taffe je potreboval slovenske glasove za odobritev državnega proračuna za leto 1888-1889, zato jim je obljubil slovensko gimnazijo v Celju. Z značilno nedoslednostjo ni izpolnil obljube in v jeseni leta 1893 še ni bilo obljubljenega gimnazije. Potem je koalicijska vlada skušala dobiti večinsko podporo s tem, da so obnovili razne stare obljube. Ena teh je bila slovenska gimnazija v Celju iz leta 1888. Ko je vlada začela izpolnjevati obljube, je celjska gimnazija povzročila Nemcem velike težave. Če se slovenska gimnazija v Celju ustanovi, bi odstopili vsi nemški poslanci v parlamentu. Če pa se obljuba ne izpolni, bi odstopili slovenski in češki poslanci. Problem slovenske gimnazije v Celju je bila glavna tema avstrijske politike v letu 1894. Nemci niso hoteli pustiti na cedilu svojih „pionirjev nemške kulture“ na jugu; Slovenci pa niso hoteli sprejeti predloga, naj bi se ustanovila slovenska gimnazija v kakem drugem manjšem mestu, kjer Nemci ne bi bili tako zasidrani. Kljub poizku-

som ni prišlo do kompromisa. V junu 1895 je državni parlament odobril fonde za celjsko gimnazijo. Nemci so izstopili iz vlade in parlamentarna koalicija je bila razbita. S tem je bil končan zadnji poizkus konstitucionalne vlade v Avstriji.

Od tam naprej (do konca Avstrije — 1918) je bila Avstrija vladana po predstavnikih cesarstva; nekateri od teh so neradi upoštevali parlament, večina njih je pa to ustanovo ignorirala.“ (Taylor, str. 184, 185, 186)

Drug pomemben dogodek, ki osvetljuje tedanje razmere v Avstroogrski pa je sodni postopek proti Hrvatom in Srbom v Zagrebu. Taylor ga takole opisuje: (Glej str. 235 in 236)

„Križa v zvezi z inkorporacijo Bosne v Avstroogrsko je pustila neprijetne posledice. Med krizo so obdoličili izdajstva voditelje srbsko-hrvaške koalicije na Hrvaškem. Zdaj pa je prišel čas, da se te obtožbe razsodi. Sledil je insceniran sodni proces v Zagrebu pred krotkim hrvaškim sodnikom. Predstavljeni dokumenti so bili ponarejeni in so diskreditirali Madžare, ki so takrat vladali na Hrvaškem; obsojenca, kate-rega so razglasili za krivega, je takoj nato oprostil avstrijski cesar. Pol stoletja je preteklo, odkar je revolucija 1848 uvedla po vsej Evropi vlado v skladu z zakoni. Izjemi sta bili le Rusija in Turčija; celo habsburška monarhija je sprejela ome-njene zahodnoevropske načela. Zagrebški proces je bil prvi očitni prestopki teh principov in začetek obdobja nepoštenih političnih procesov, ki so preplavili Evropo eno generacijo kasneje. Madžari, ki so se ponašali s svojim liberalizmom, so bili začetniki tega barbarstva.“

(Konec prihodnjič)

Nemška okupacija

Letos je v Dragi poznani časnikar Viktor Blažič postavil v debati povsem novo in netočno trditev, da je nemški okupator načrtoval genocid nad slovenskim narodom in da se je zato narod v tej stiski dvignil in začel z NOB. Nedvomno gre za ono večno spraševanje in opravičevanje vesti bivših partizanov nekomunistov, ki bi radi bili zapisani v zgodovini kaj več kot poslušno orodje revolucije.

Nedvomno je resnica, da je nemška okupacija v letu 1941 postavila slovenski narod v veliko nevarnost. Ta je obstajala v dveh oblikah. Prvič v izseljevanju Slovencev, ki niso bili primerni in vredni nemške asimilacije (eindeutschungsfähig). Dejstva so znana: prisilne selitve 6.720 Slovencev v Srbijo, 10.617 na Hrvaško in končno 35.000 iz Brežice in okolice v Nemčijo. V načrtu je bilo izseliti še nadaljnjih 212.000 rojakov. Potek vojne je to preprečil. Druga nevarnost pa je bila prisilna asimilacija. Nacisti so po preudarku na podlagi raznih študij ugotovili, da je asimilacija preostalih Slovencev na Štajerskem in Gorenjskem možna in sprejemljiva. (Slovenija pod nacistično okupacijo, Helga Harriman; New York, Wash., 1977)

V nobenem nemškem dokumentu niti v praktičnem postopanju ni pa sledu o kakem nameravanem genocidu. Bilo je več smrtnih žrtev v prvem valu nemške zasedbe. Dejstvo ostane, da bi po namenu nacistov pri tem ostalo, če ne bi prišlo do neodgovornega izzivanja in provokacij s strani KPS. Pobijanje orožnikov, domače opozicije, strelji iz zasede, vse to je narod plačal s preko

Okrogla miza po poljskem vzoru? Dajte no, dajte!

Najprej: na Poljskem je opozicija bila čisto drugače — močnejše, bolj množično — organizirana, saj je le imela malo večji motiv za to. Naše razmere ter našo ubogo opozicijo primerjati oziroma enačiti s poljsko je velika napaka, zato je tudi takojšnja, povsem nekritično pristajanje na model (poljske) okrogle mize lahko (trenutno) le zgrešena investicija naše opozicije in naših upov v to opozicijo.

In kar je še pomembnejše: ali nas izkušnje z „Osobodilno fronto“ in dolomitsko izjavo res niso nič izučile? Saj gre vendar za zelo podobne odnose. Vojščaško organizirana partija, ki je imela pred svojimi očmi predvsem izvedbo revolucije (in s tem zasedbo oblasti), a je bila številčno prešibka, je bila prisiljena, tudi zaradi začetne podobe, iti v koalicijo s svojimi simpatizerji pa čeprav so bili ti ideološko drugače orientirani. Zato je bil nastanek „protiimperialistične“ oz. kasneje „osvobodilne fronte“ povsem razumljiv.

Če danes lahko trdimo, da so bile druge skupine v OF samo fasada ter predmet manipulacij na partijini revolucionalni poti, bi še toliko prej morali spregledati situacije okoli sedanjega okrogla mize. Ne nazadnje bi po teh nekaj sestankih ALKOja (Alternativna koordinacija) in okrogle mize tudi politični slepci in karjeristi že lahko spregledali, da gre le za kanaliziranje opozicijske energije in za strugo uradne politike, ob tem pa z nastopi predstavnikov uradne politike (predvsem Bekeša) že kar za nespretno norčevanje opoziciji.

Tomšič bi pa še kar dajal možnost partiji ter njenim izpostavam. Tomšič, Tomšič, res si nepoboljšljiv! Najbolj važen in usoden pa je vse.

13.000 mrtvih, ki so jih zato pobili Nemci.

Za povprečnega Slovenca v nemški zasedbeni coni doba od 17. aprila do 22. junija 1941 pomeni neprijeten mir pred grozoto izseljevanja. Po ravno izgubljeni vojni povsem logično in pametno nihče niti ni mislil na boj. Izjema so bili komunisti, bodoči partizani, ki so v tej dobi sledeč nalogu Kominterne sodelovali z okupatorjem na premnogih področjih. Bila je doba sovjetsko-nacističnega zavezništva...

dr. Peter Urbanc

kakor prisoten psihološki faktor okušanja (drobtinice) oblasti. Tako takrat v OF kot danes pri okrogli mizi. V obeh primerih se akterjem, ki prihajajo iz političnega ničla, zdi prijetno, da so naenkrat „zraven“, „pri koritu“, ko „vstopajo v zgodovino“. Takrat, kot danes, jim je to omogočila komunistična partija. Zato so se takrat nekateri takoj, poslušno, ostali pa pod grožnjami upognili pred diktatom dolomitske izjave; in prav tako so na dobri poti sedanji opozicionalci, da se bodo začeli uklanjati ter iti v povsem škodljive kompromise. Za oblast vemo, kako skrotoviči še najbolj pokončne ljudi, zato bi sigurno tudi ta okrogla miza tisto, tej deželi tako potrebno, opozicijo spremenila v klepetalni klub brez prepotrebnih opozicijskih pritiskov. S samozadovoljnimi opozicionalci okoli okrogle mize ter z manipuliranimi ostalimi. Skratka, šlo bi le še za gnilo kompromisarstvo. Ze tako imamo dovolj izkušenj, ko je v preteklih letih poskušala vladajoča slovenska politika povsem pametno in spretno absorbirati vse „nove“, „drugačne“ pojave v tem prostoru — kar ji je večinoma tudi uspevalo. Kaj je lepšega in bolj spretnega, kot pa vse opozicijske špiče zapreti okoli neke okrogle mize ter jim tam dati okusiti malo oblasti — pa čeprav le navidezne.

Sicer pa: brez opozicije znotraj opozicije nam ni rešitve.

Že nekaj časa se naslanjamo in mislimo, da je ZKS tik pred bankrotom (češ, saj je celo njen časopis Komunist shiral), vendar, dejstvo je, da so komunisti še vedno povsem na oblasti, z vsemi svojimi izvršilnimi organi, ki to oblast varujejo, in partijski „bankrot“ je le predvolilni manevar za usipavanje opozicije.

Če se hočemo začeti res resno pogovarjati, potem morata nastati znotraj Slovenije dva povsem razvidna politična bloka. Čisto v grobem: oblast in opozicijski blok — obrnjena eden proti drugemu oziroma vsaj opozicijski mora biti obrnjen proti vladajočim oblastnikom. Seveda ne izključujem sodelovanja med njima, vendar, naj bo le-to samo v nujnih primerih, ne pa, da se opozicija spušta za neko okroglo mizo, kjer jo npr. en Bekeš prav (ne)spretno zafkava. To, da se nekaterim zdi prijetno tam posedati... njihov problem. Sicer naj naši opozicionalci že enkrat naredijo primerjavo med OF in sedanjo okroglo mizo ter kritično primerjajo slovenske in poljske razmere, sicer to res ne bo več samo njihov problem.

Ljubljana, 12. oktobra 1989.

Pismo iz Evrope

22. oktobra 1989

„Priloženo pošiljam izvleček iz številke časopisa „Die Neue“ z dne 18. oktobra t. l. Ta članek bivšega hrvaškega partizanskega generala je dokaj odkrit in zato zanimiv. Avtor ima prav, če zastopa stališče, da pri ustanavljanju nove države leta 1918 ta država ni bila postavljena na neizpodbitne temelje. Takozvano „ujedinitenje“ je dvorska kameronila proglasila, ko pripravljali pogovori pravih narodnih voditeljev še niso bili dozoreli. Zanimivo je, da je bil vodja Slovencev, dr. Korošec, tisti čas izven države in se je v Švici pogovarjal z zastopniki Srbov in Hrvatov. Prav to njegovo odsotnost so centralistični krogi v Beogradu izkoristili takorekoč za državni udar, ki mu je botroval v glavnem srbski centralizem. V Sloveniji je bilo stališče naroda kolikor toliko izkristalizirano. Hrvati se pa še niso odlo-

čili, ali bodo novo državo postavili na temelj hrvaškega državnega prava ali pa po načelih „pučke seljačke stranke“ pod vodstvom Radiča, Borba za samostojnost posameznih narodov je ves čas slabila novo državo, ki je šele s težavo prišla celo do svojega imena, namreč SHS, v upoštevanjem narodnostnih enot, oz. Jugoslavija s svojo centralistično ureditvijo.

Med in po zaključku druge vojne so to vprašanje skušali reševati po idejah tzv. bratstva in jedinstva, po smernicah maršala Tita. Kratek čas se je celo zdelo, da bo Titova zasluga, če bo rešil stare narodne razprtije. Ali edinstvo nikakor ni mogoče doseči s trdo roko partije in vojske. In sedaj smo na slabšem, kot smo bili kdajkoli. Lahko pa verujemo in upamo, da bo šel razvoj končno le naprej, čeprav bo to državo stalo dovolj nemirov in predvsem gospodarskih katastrof.“

Koroška

SMOLLE V PARLAMENTU: Smolle je prvi v parlamentu s svojimi govori in članstvom. Med 183 poslance se je uvrstil v „Hit lestvico“, dokaz svoje marljivosti. Ima govorni rekord, 65 govorov, je član šestih odborov v parlamentu. Važne niso samo njegove besede, tudi njegovo delo, je član odbora za trgovino, ustanovna vprašanja, znanost in univerza, zakonodaje in od julija, tudi v odboru za peticije.

Ta odbor za peticije je novo orodje direktne demokracije, vsak se lahko obrne nanj, samo če za svoje zahteve ali želje nabere 500 podpisov. Smolle sodeluje v zunanjem političnem svetu, v sosvetu za EGS, za znanost in raziskave in v sosvetu za madžarsko narodno skupnost.

Odkar so zeleni v parlamentu se je povišalo število pisemnih vprašanj. Parlamentarci so stavili nad 1500 vprašanj, s temi vprašanji je Karel Smolle dosegel hiter sklic manjšinske šolske komisije, ki so jo na Koroškem zavlačevali.

DR. VALENTIN INZKO: Na predlog Deželnega šolskega sveta za Koroško je podelil državni predsednik dvornemu svetniku dr. V. Inzku ob njegovi upokojitvi častno odličje za zasluge za Republiko Avstrijo.

Dr. Inzko je šolal učiteljski naraščaj za dvojezične šole, ter bil tako ravnatelj kot strokovni nadzornik, položaj in ugled Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu ter pomagal pouku slovenščine na vrsti višjih in srednjih šol Koroške. Prišel je s svojim delom v najhušem času konfrontacije z manjšinskim šolstvom, zato ga je prosvetno ministrstvo imenovalo kot izvedenca in ga pritegnilo v različne gremije. V javnem življenju se je zavzemal za manjšinsko šolstvo in za interese slovenske narodne manjšine.

ZELEZNA KAPLA: V tovarni Obir (tovarna celuloze), na žagi in v gozdnem podjetju, delovne sile žive v Železni Kapli. To tovarno nameravajo zapreti, in če se to stori, se bodo ljudje začeli odseljevati iz tega kraja. Zaradi tega občina poziva deželno vlado, naj čim prej skupno s Slovenijo sklenejo, kateri naj bo projekt, ki bo prišel v veljavo, da ne bodo delovne sile brezposelne.

Občinski odborniki so menili, da je to posledica nemškonalne politike in da je več odbornikov, ki so pozabili na obljube, ki so bile izrečene pred volitvami.

Ta občina želi uporabljati sloven-

ski jezik tudi kot uradni jezik, zaradi tega odborniki kritizirajo, da se društvo ne poslužuje slovenščine, da vodič, ki se uporablja za tujski promet, nima nobene slovenske besede in da kašipoti niso dvojezični.

LETNO SPOROČILO ZVEZNE GIMNAZIJE ZA SLOVENCE: 130 strani ima brošura, ki je vizitka Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu ob sklepu šolskega leta 1988-1989. Spremnje besede piše ravnatelj dr. Reginald Vospnerik.

V brošuri je opisano mnogo življenja in delovanja Zvezne gimnazije. Število dijakov v preteklem šolskem letu je bilo 436 in njihova pripravnost v različnih poklicih je uspešna. Dijaki so pisali v skupnem sožitju, razpravljali, da so iz različnih krajev južne Koroške in da se veliko pripravljajo, da so postali mojstri v ugotavljanju kakšne volje so profesorji in profesorice, šport da jim jemlje veliko časa in energije; drugi so pa raje predstavili razred in njihovo življenje v risbah.

Slovenščina - moj jezik

NESEM ALI PELJEM?
NOSIM ALI VOZIM?

Ko človek premišlja o lastnostih, ki odlikujejo ta ali oni narod, pride navadno do prepricljivega, da smo res izreden narod. Kjer koli se naš človek loti dela, ne odneha prej, dokler ne zleze med prvake. Vsaj navadno je tako.

Tako smo se že navadili, da se hvalimo, da se nam niti ne zdi smešno, če kdo tisti dan pove kot šalo. Saj je tudi res, da se radi napihuje, mo in resnične uspehe preveč opevamo.

Oni dan so nekje pričakovali obiske. Ker bi stari avto zasenčil blesteči videz družinskega bogastva, je gospodar naprosil prijatelja, naj mu posodi za tisti dan svoje novo vozilo. Po kosilu se res prikaže mladenič in z žarečim obrazom naznani: „Smo prinesli avto.“ Kaj so obiskovalci razumeli, je težko uganiti. Kakšni športniki! Kako organizirana skupina moških, da nosijo avto od hiše do hiše! Kako velika skupina jih mora biti za takšen podvig! Kaj kmalu se je razkrilo, da je avto prišel po najbolj običajni poti, pa s pomočjo domačega sina in hčerke. Namesto, da bi lepo povedala, da sta

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Ves zbor političnih opazovalcev je te dni označil šofersko stavko kot najhujši spopad, kar jih je peronistična vlada doslej izvajala na socialnem polju. Vladni strategji so bili sicer pripravljeni na marsikateri udar, in bistveno so čakali na ofenzivo kovinskih delavcev, ki so te dni pričeli svoj „borbeni plan“. A doma la paralizacija avtotransporta jih je presenetila in v začetku celo preseglala njihove moči. A pogledimo stvar nekoliko bolj podrobno, ker je važno za bodoč razvoj na sindikalnem polju.

OD PRIJATELJA DO
SOVRAZNIKA — LE KORAK

Po svoje je zanimiva vsa ta situacija. Šoferski sindikat (UTA) je bil prvi, ki se je javno izrekel za Menemov kandidatur, ko se je komaj začel notranji boj med richanskim guvernerjem in Cafierom. Se-

prijeljala avto, sta v eni sapi ustrelila dva kozla.

Pripeljem nekaj, kar vozim ali vodim. Kar je na kolesih, se navadno vozi. Če je to enkrat, se pelje, če se vedno ponavlja, se vozi. Če peljem nekoga za roko, ga vodim. Enkrat ga odvedem, ga zopet pripeljem nazaj, ga privedem ali pripeljem. Kadar pa navadnega vozila ni ali pa je treba nekaj dvigniti in prenesti, se več ne pelje, ampak se nese. Veter dvigne kakšno stvar s tal, prenaša po zraku in odnese. Otroka mati dvigne v naročje in ga nese, kadar ga dene v voziček, ga pelje s seboj. Kakšno prav teko reč tudi včasih kdo kam nese, kadar jo dvignejo s podstavka ali s tal spravlja nekam drugam. Tudi žerjav ali dvigalo prenaša težke stvari. Narejen je za prenašanje. Vendar naj me nihče ne poskusi prepričati, da je avto prinesel. (Seveda ne govorimo o narisane avtu ali o igrački).

Kajpak moremo reči, da nekoga peljemo za roko, da ga skušamo zapeljati v zmoto. Pa rajši ne delajmo takšnih reči. Naj nas angel vodi po pravi poti, težave vdano prenašajmo, težke stvari pa prevažajmo.

Milena

daj pa je tudi prvi, ki se je jasno in z nepredvideno silo uprl gospodarski politiki, ki jo izpeljava predsednik. Primer je nekoliko podoben Ubaldinijevemu, ki se je kot glavni tajnik CGT udeležil 32 predvolilnih mitingov v podporo Menemu, pa postal prva žrtev po nastopu nove vlade.

Razlog je jasen, večkrat smo ga že nakazali, a ni odveč, da se znova ustavimo ob njem: bistven je za razumevanje sedanjih in bodočih dogodkov. Menem je izbral gospodarsko linijo, katere uspeh je možen le, če vlada socialni mir, če so sindikati pokorni in če državo in družbo ne pretresajo nenehne stavke. To pa ni mogoče dokler je Ubaldini na čelu CGT, niti dokler so ključni sindikati v rokah upornih sindikalistov.

Ta je razdalja, ki obstaja med prijateljstvom in sovraštvom. In zato vlada ni niti malo pomislila, ko se je sprožila šoferska stavka. Menem je jasno povedal, da ne bo odstopil od svojega načrta, in na teren poslal žandarmerijo, da je zagotovil mir. Obenem zagrozil z zaplembami avtobusov, ki bi jih prav tako vozili člani žandarmerije. Postopoma se je stavka razblinila in skrhal prvi sindikalni naval na vlado.

Ko je bila šoferska stavka v polnem teku, je padla grožnja z vrst železničarskih sindikatov. Tudi tu je vlada hitro ukrenila. Delavski minister Triaca je enostavno zagrozil, da bo država zaprla vsako prog, na kateri bo prišlo do stavke, vse, dokler je ne bo mogoče privatizirati. Med železničarje je padel spomin na slavno stavko leta 1961. Tedaj je vladal Frondizi, ki se tudi ni dal ukloniti volji železničarskega sindikata. Štideset dni je trajala stavka, in končno jo je vlada strla. Ali tak je bil vsaj videz. V sedanjem položaju za sindikaliste ni bilo izgleda na uspeh.

Nad vse zanimive pa je bila propagandna podpora, ki jo je šoferska stavka imela s strani levičarskih organizacij: kaj jasno pokazano kam pes tace molj. Pa kot volilni predlogi levice, tudi ta akcija ni našla odmeva med prebivalstvom. Preveč je bilo besnosti na neodgovorno šofersko akcijo, čeprav so mnogi priznavali pravičnost delavskih zahtev po boljših plačah.

RAZLIČNE MERE

Ves problem se suče okoli povišic plač, katerih ni mogoče dvigniti

nad 15% za ves semester do marca 1990. A tu se znova znajdemo pred čudnimi pojavi. Točajski sindikat, katerega vodja Barrionuevo je prvi navalil na Ubaldinija po Menemovi zmagi, je dosegel kar 150% povišico. Trgovski sindikat, ki ga vodi sedanji glavni tajnik uradne CGT, Guerino Andreoni, je dosegel 75% povišico. Na to je delavsko ministrstvo odgovorilo le s sklepom, da teh konvencij ne more potrditi. Seveda se večina na potrditev ne ozira, saj glavno je koliko denarja kdo prinese domov v žepu, ne če ima ta denar državni žegen ali ne.

Na to pa se opira kovinski sindikat, ko pričinja borbeni plan, ker s podjetniki ne najde skupne točke. Zahteva, ki jo stavlja Lorenzo Miguel se suče okoli 60%, podjetniki bi popustili do 20%, vlada pa vztraja na slavni 15%. Vendar kovinskega vodja zanima mnogo več, kot le procenti povišice plač. Ohraniti hoče svojo politično moč, ki je bila svoj čas neizmerna, ki pa je od nastopa menemizma doslej precej zatopila. In vendar je bil Lorenzo Miguel tisti, ki je na notranjih volitvah nagnil tehtnico na Menemovo stran.

Lorenzo Miguel, vodja najmočnejšega (in najbolj peronističnega) argentinskega sindikata, je dejansko edini, ki more posredovati in doseči izgubljeno edinstvo v CGT. To pa vlada krvavo potrebuje, zlasti sedaj, ko položaj prihaja do kočljive točke. To se je pokazalo tudi na volitvah v telefonskem sindikatu, kjer je bila poražena struja, ki jo vodi Julio Guillán, isti, ki je sedaj podtajnik za komunikacije in pristaš privatizacije telefonov. Premagal ga je skupek vodij iz ubaldinističnega tabora. Kako bo sedaj s privatizacijo? Do kolike mere je pametno, da je vlada tako odvisna od volilne sreče v sindikatih, zlasti še, ko je vidno, da ima „v bazah“ Ubaldini še vedno izreden ugled, ki bo rasel v isti meri, kakor bodo propadali vladni načrti reaktivacije?

Še nekaj je omembe vredno. Te dni je vlada objavila zakon o delavski fleksibilizaciji. Je to skupek 240 členov novega zakona o zaposlenosti. Tekst je doživel hud naval ubaldinistov, medtem ko se ga celo menemistični vodje ne upajo preveč navdušeno podpirati. Ko bo po 10. decembru prišel na glasovanje v kongresu, je njegova usoda nejasna. In vendar prav na ta zakon vlada polaga mnogo upov za industrijsko poživitev. Zakon predvideva nov način zaposlenosti, ki ne bi bil (Nadaljevanje na 4. str.)

Slovenski svetovni kongres

VPRAŠANJE JE: KAKO?

Kot smo že poročali, je bila letos v Dragi dana pobuda organiziranja Slovenskega svetovnega kongresa. Zdaj je prišlo v Argentino od Prijateljskega odbora v Celovcu naslednje sporočilo za tisk:

Celovec, 30. septembra 1989
V soboto, 2. septembra 1989 se je na Opčinah nad Trstom v času tradicionalne prireditve „Draga 89“ sestala na pobudo publicista g. Viktorja Blažiča iniciativni odbor za pripravo Slovenskega svetovnega kongresa. Sestali so se Slovenci iz republike Slovenije, Koroške, Primorske, Zvezne republike Nemčije, Kanade in ZDA. Sklenili so, da je treba naslednji dan (nedelja, 3. septembra) razgrniti zamisel pred udeleženci predavanja dr. Franca Bučarja z naslovom „Slovenci med Balkanom in Evropo“.

V nedeljo, 3. septembra, je po predavanju prof. Bučarja, ki je bilo naravnost spontan uvod v predlagano ustanovitev Kongresa — predlog ustanovitve pa uredništev teoretičnih izhodišč v predavanju — koordinator in tajnik iniciativnega odbora Vinko Ošlak obvestil udeležence (nad 300 oseb) o pogovoru prejšnjega dne in predlagal, da se iniciativni odbor z razširitvijo spremeni v pripravljalni odbor, ki do naslednjega leta pripravi vse potrebno za zasedanje Kongresa, ki bi lahko bilo ob prireditvi „Draga“ ali pa kje drugje na nevtralnem ozemlju. Prebral je tudi izhodiščne točke o na-

menu in programu predlagane vseslovenske ustanove. Udeleženci „Draga“ so predlog z navdušenjem sprejeli in nekaj diskutantov se je na kraju samem izreklo za takojšnje sodelovanje. Prejšnji predsednik Slovenske Demokratske zveze dr. Dimitrij Rupel je pozdravil predlog, a je izrazil željo, da bi se prvi kongres sestel v Ljubljani, ker bi po njegovih besedah tako dobil večji pomen. Predlagatelj je nato pojasnil, da je bistvo obstoja in delovanja Kongresa neodvisnost od razmer v slovenski republiki in zagotovljena odprtost ter nevtralnost kraja, kjer bo Kongres zasedal. Udeleženci so to razlago sprejeli.

Po koncu prireditve se je odbor, razširjen za nekaj članov še enkrat sestel. Za predsednika so člani določili deželnega svetovaleca in nabrežinskega župana g. Bojana Brezigarja iz Nabrežine pri Trstu. Za administrativno središče so določili Celovec na Koroškem v Avstriji, za tajnika pa potrdili Vinka Ošlaka iz Celovca. Kot prvo naslednje naloge so si zadali ustanavljanje območnih odborov povsod, kjer žive Slovenci. Ti odbori bodo delovali povsem avtonomno, na zasedanja Kongresa pa bodo vsakokrat pošiljali delegate. Tajništvo v Celovcu je zadolženo, da vsem pobudnikom in poznejše ustanovljenim odborom pošilja informacije in zapisnike sej pripravljalnega odbora.

Namen Slovenskega kongresa je povezovati Slovence po vsem svetu

onkraj političnih in svetovnonazorskih razlik — edini politični pogoj za vključitev je priznavanje k celoti človekovih pravic, kakor jih pojmuje razviti del Evrope, in k parlamentarni demokraciji — na področju kulture, znanosti, gospodarstva; uveljavljanje vseslovenske solidarnosti, in informiranje v lastnem okviru ter informiranje javnih občil, mednarodnih ustanov in vladnih ustanov o slovenskih vprašanjih. Kongres je načelno nevtralen do konkretne oblike slovenske države, zavzema pa se za neusahljivo pravico do samoodločbe slovenskega naroda in za uveljavljanje človekovih pravic in svobod v polnem obsegu tega pojma. Kongres bo navezoval stike s podobnimi ustanovami drugih narodov, predvsem tistih, ki so v podobnem položaju kakor slovenski.

Člani pripravljalnega odbora za sklic Slovenskega svetovnega kongresa pozdravljamo sklepe Skupščine SRS z dne 27. septembra 1989, v katerih se slovensko zakonodajno telo priznava k neokrnjeni suverenosti in samoodločbi slovenskega naroda, ki vključuje tudi pravico do izstopa in pravico do lastnih oblik razvoja. Hkrati pa želimo opozoriti, da bodo dobili ti sklepi polno veljavo in moč šele tedaj, ko bo pravica do samoodločbe v polni meri veljala tudi navznoter, ko si bodo torej državljan SR Slovenije lahko sami izbrali obliko vladanja in si na svobodnih volitvah izvolili nosilce vladanja.

Predsednik odbora
Bojan Brezigar l. r.

Gre za zamisel, ki med nami v Argentini ni čisto nepoznana, če-

prav ne pod gornjim imenom. O potrebi usklajanja in o medsebojni odvisnosti vseh vezi, ki jih mora naš narod slej ali prej razpeti preko morij in celin, je bilo v Argentini na posebnem študijskem krožku razpravljano že leta 1967 in kasneje. Podobno je bilo govora tudi o slovenski nujnosti „živeti, kakor da na naši zemlji ni meja... ki nas loči... le toliko... kolikor to sami dopustimo.“ (1984)

Vprašanje ob sedanjih pobudi ni, če je neke vrste vseslovenska povezava potrebna, temveč kako priti do nje, da bo mogoče govoriti res o predstavnosti celotnega narodnega občestva v demokratičnem pomenu besede. Kako poenotiti različna mišljenja okrog nespornih narodnih vrednot v vseslovenskem, naddržavnem, nadstrankarskem, a ne apolitičnem predstavnstvu?

V tej zamisli namreč ne bi smeli gledati nekeke ustanove za reševanje trenutnega položaja v našem narodu, temveč nov, a trajen način slovenskega sožitja v dobi, ki je pred nami.

Nastane vprašanje, kako doseči vseslovensko demokratično in res pluralistično sožitje, dokler je Slovenija pod totalitarno oblastjo partije. Čeprav marksizem-komunizem povsod propada, ni mogoče preprečiti partijske sle po oblasti in delovati, kakor da v domovini ni več političnega monopolizma.

Zato je bilo med nami v tem pogledu veliko govora o „dveh obdobjih“.

Prvo obdobje je začasno, dokler je matična Slovenija vladana po totalitarnem sistemu, pa četudi v „procesu demokratizacije“, ki je odvisen

po času in po vsebini od volje nelegitimnih oblastnikov.

Drugo in upajmo dokončno obdobje pa se prične, ko bo v Republiki Sloveniji ustavno zagotovljena tudi politična svoboda.

Ne bo odveč poudariti, tudi v prvem obdobju, da ni demokracije brez političnih organizacij. Nadstrankarski organizmi in predstavnstva so mogoči le na podlagi dogovora med strankami, ki zastopajo različne politične smeri v narodu. Na tej podlagi je bil pred več ko 45 leti osnovan tudi Slovenski narodni odbor, ki je do danes edino demokratično nadstrankarsko predstavnstvo v zdomstvu. Postopno oblikovanje demokratičnih gibanj in strank v domovini kliče po širši politični povezavi, a ne razveljavljavi principov, na katerih naj bi ta bila osnovana.

Tak dogovor je mogoč in potreben pri vsakem državotvornem narodu. Sloni na splošno sprejetih narodnih vrednotah in na sožitju v skladu z demokratičnimi načeli.

Mišljenje pa, da je mogoče osnovati kakršnokoli vsenarodno predstavnstvo na „nepolitični“ osnovi, je nerealno in je v veliki meri posledica totalitarne prakse v domovini. Gre za podcenjevanje dela, ki je po svojem bistvu delo za narodovo blaginjo.

Draga je tedaj dala pobudo, ki je polna možnosti, a kateri zaenkrat še manjka odgovora na bistveno vprašanje: kako?

Pri tem pa ne pozabimo, da je slovenska politična emigracija že dolga desetletja organizirana po mnogih deželah in da je neko „povezovanje“ mimo teh skupnosti razbijanje tega, kar že obstaja.

NOVICE IZ SLOVENIJE

STRUNJAN — Rekordno slaba žetev soli je bila letos za sečoveljske in strunjanske solinarje. Nagrabili so največ kakih 15 ton soli, kar je seveda izredno malo.

LJUBLJANA — Zanimanje za vpis abonmajev je presenetljivo. Odziv kaže, da bodo letos gledališke dvorane vse prej kot prazne. V Mestnem ljubljanskem gledališču so v enem dnevu razprodali ves abonma.

LJUBLJANA — Na slovenskih cestah je v zadnjih enajstih letih umrlo več kot 600 otrok in mladotnikov. V tem času je bilo v prometnih nesrečah ranjenih 18.255 mladih ljudi.

LJUBLJANA — Cvetlični bienale, prva samostojna razstava cvetja, je bila oktobra v Moderni galeriji. 20 tujih in 15 domačih razstavljalcev je prikazalo 15 tisoč cvetov. Cvetje je bilo predstavljeno kot kamenčki v mozaiku likovno prostorskih kompozicij, ki so ustvarjale barvne cvetlične skulpture. Za tako oblikovno zasnovno je poskrbel slikar Jože Spacal.

PORTOROŽ — Kultura v stiku je bila vodilna tema zborovanja slavistov. Tridnevne srečanja se je udeležilo kakih 400 slavistov iz Slovenije, Italije in Avstrije. Nekatere teme: slovenska istrska narečja, stikanje med slovensko in romanskimi književnostmi, poezija Danteja Alighierija in Matije Čopa, furlansko in italijansko besedje v slovenščini, Ana Ahmatova in Dostojevski.

KOZINA — Hidrometeorološki zavod Slovenije namerava prihodnje leto zgraditi na Slavniku radarsko-računalniški center in tako okrepiti opazovalno in obveščevalno hidrometeorološko službo v tem delu Slovenije. V novem centru, ki ga bodo začeli graditi v bližini Tumove koče, bo stalno dežurala tričlanska ekipa, ki bo med drugim zbiralala in posredovala tudi podatke, uporabne za navigacijske in turistične potrebe.

POSTOJNA — 100.letnico slovenske jarmarske organizacije so počastili. Osrednja slovesnost je bila pri Postojnski jami. Pel je Jamski oktet, podelili so odlikovanja in priznanja jarmarske zveze, udeleženci pa so si mogli ogledati v Modrijanovem mlinu pri Postojnski jami razstavo 170 let Postojnske jame in Otoksko jamo. Jamarji pa so imeli tradicionalni Modrijanov pohod po podzemni Pivki.

LJUBLJANA — Knjige za osnov-

ne in srednje šole so najdražje v Sloveniji, najcenejše pa v Makedoniji in na Kosovu. Poleg tega jih pa še ni. Ob začetku šolskega leta (september) se nekateri učbeniki še tiskajo.

LJUBLJANA — Živalski vrt je praznoval štiridesetletnico. Najprej je domoval na Kolodvorski 12 (danes je tam poslopje RTV Ljubljana) nato pa se preselil pod Rožnik (1951) in sprejel v začetku 45.000 obiskovalcev. Danes je dom 141 vrst živali, vsega skupaj nad 500 primerkov, za katere skrbijo 19 uslužbencev. Lansko leto je živalski vrt sprejel čez 230.000 obiskovalcev.

KRANJ — Telefonskih priključkov na Gorenjskem je skoraj 50.000, kar je po gostoti telefonskega omrežja precej nad jugoslovanskim in celo slovenskim povprečjem. Kljub temu pa bi potrebovali še kakih deset tisoč priključkov, da bi pokrili vse povpraševanje. Zato so priprave za gradnjo nove centrale že stekle, vendar bo skončana šele v letu 1993.

UMRLI SO OD 5. do 15. avg. 1989:

LJUBLJANA — Angela Cegnar roj. Sirc, 87; Jožefa Devetak roj. Makovec, 76; Mira Kobe roj. Martinšek; Avgust Klemenčič, 57; Dominik Bizjak; Jožefa Pogacnik roj. Janežič; Marija Aleksandra Velkavrh roj. Kranjc; Marija Kržič roj. Švigel, 82; Ana Lipah roj. Klešnik; Ana Rekar roj. Hodnik; Zvonimir Vodopivec; Ivica Pfeiffer roj. Moré; Valentin Zajec, 84; Leopold Winterleitner; Franc Lendero; Boris Walland; Ida Lah, 96; Stane Židan; Anton Rozman; Matija Ferkol, 85; Nada Kyovsky; Ivanka Eržen; Andrej Pirš; Bernard Klobučar; Stane Židan, 73; Anton Hudnik, 84; Justina Sinkovec, 84; Franc Šolar; Vida Žoganc; Marija Polenšek roj. Klemenčič; Jožica Komar roj. Sinčič; Marija Zagar-Hubad roj. Švajger; Julija Ljubič roj. Skopce.

RAZNI KRAJI — Leon Toporš, Korkica; Franc Rožič, 81, Dob; Justina Plis roj. Sušnik, 80, Domžale; Ivanka Barlič roj. Pirnat, Brežice; Terezija Peklar roj. Cankar, Dvor pri Polhovem Gradcu; Rudi Grošelj, 79, Trbovlje; Alojz Toplikar, 73, Gabersko; Pavla Malešič roj. Grabrijan, 86, Metlika; Vili Sirk, Laško; Uršula Eržen, Škofja Loka; Ladislav Muzga st., 64, Smartno pri Litiji; Anton Kopic, 88 (Pajkov ata), Mengeš; Bogomir Pavlič, Domžale; Ivan Hlad (zlatomašnik), Vrhnja; Mirko Modic, Šmihel; Emerik Senčar, Ptuj; Mara Ilc roj. Klemenec, Črnomelj; Marija Kralj roj. Drgljin, Sostro; Mirko Mur, Gorenja vas; Pavla Wachter roj. Bonano, 84, Ločna; Danica Hvastija roj. Dolenc, Kranj; Jožefa Miklavčič, Cerklje ob Krki; Milena Šarabon, 90, Trzin; Fani Oblak roj. Perne, 77, Celje; Anton Dolenc, Postojna; Jože Centa, Želimlje; Ferdinand Pungerssek, 86, Kranj; Silvo Stopar, Škofije; Boris Sabothy, Kranj; Marija Kadunc roj. Mohar, 80, Šmarje-Sap; Oskar Kopitar, Kočevje; Milan Levčnik, Šmihel; Stefan Tivadar, Vrhnika.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebnosti

Krsti: Dne 29. oktobra je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Tomaž Pavel Draksler, sin Francija in Nuške roj. Belič. Botrovala sta Janez Belič in Marta de Merlotti-Draksler. Krstil je delegat Alojzij Starc.

Dne 11. novembra je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj Cintia Gabriella Marković, hčerka Janka in Nancy roj. Bogataj. Botrovala sta Elizabeta Tomažević in Fredi Bergant. Krstil je prof. France Bergant.

Prav tako je bila v cerkvi Marije Pomagaj krščena Jasna Miriam Batagelj, hčerka Gregorja in Miriam roj. Jereb. Botrovala sta Kristina Qualizza roj. Jereb in Jože Oblak. Krstil je dr. Jure Rode.

Dne 12. novembra je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj Dafne Andreja Ribnikar, hčerka Miha in Nežke roj. Kastelic. Botrovala sta Adrijan Levstek in Andreja Škerlj. Krstil je dr. Jure Rode.

Srečnim staršem čestitamo!

Poroka: V soboto, 11. novembra, sta se poročila v farni cerkvi v Ramos Mejiji arh. Polde Malalan in arh. Tončka Koželnik. Za priči sta bila ženinova mati ga. Nada Malalan in nevestin oče Miha Koželnik. Poročil ju je župnik France Urbanija. Čestitamo!

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

LIGA ŽENA-MATI

18. oktobra je pri Ligi žena-mati v San Martinu govorila Betka Vitrih in sicer o temi: Starosvetne šege in navade Slovencev. V glavnem se je zaradi obilice gradiva omejila na adventne, božične in novoletne ter trikraljske običaje.

Poudarjala je kako je katoliška Cerkev skušala pokristjaniti poganške praznike, jim vtisniti svoj pečat in nov smisel.

Nekaj nadvse zanimivega pa je bilo med pripovedovanjem prisluhniti prisotnim ženskam, ki so istočasno obujale lastne, njih farne navade pri določenem praznovanju. Vsaka je vedela kaj drugega povedati. Pri tem so omenile običaje, ko so devet dni pred božičem nosili Marijo od hiše do hiše. Marijo je nesla dekle, drugi so molili rožni venec. Tako še danes slovenske družine v predmestju Churruca ohranjajo ta običaj.

Izjemno bo prihodnji sestanek četrto sredo, 22. novembra, ob 18.30 uri in govorila bo ga. Lina Dobovškova.

BARILOCHE

Koroški obisk. — V sredi oktobra smo sprejeli v naši sredi zanimiv

obisk s Koroške. Pet fantov (Hanzi Tomažič, Franci Tomažič, Janez Sticker, Peter Krivograd in Bojan Wakounig) in eno dekle (Andreja Lepuschitz), ki pripadajo podjetni skupini „Slovenščina, moj jezik“, so si ogledali naš kraj, predstavili na dobro obiskanem sestanku v Planinskem Stanu program svojih prizadevanj in se povzpeli do Petričkove koče Pod Skalco in do Tončkovega jezera. Rojaki so se potrudili, da so Korošcem čim več lepega pokazali, vreme pa se je tudi jako prijazno zadržalo in smo vse tiste dni doživljali izredno prijetne spomladanske dneve. Gostje so navezali prijateljske stike s številnimi mladimi ljudmi in izlet Pod Skalco je kljub delovnemu dnevu zbral v katedralskem pogorju štirinajst madincev. Upamo, da se bodo ti stiki ponavljali in želimo aktivnim koroškim prijateljem čim več uspeha pri njihovem delu.

Materinski dan. — V soboto, 21. oktobra popoldne smo se v Stanu spomnili materinskega dne. Ob prisotnosti številnega občinstva so se predstavili otroci slovenskega vrta in ljudskošolskega tečaja z igrkami in deklamacijami. Program so vodile pridne učiteljice Zdenka Jan ter Alenka in Cilka Arnšek. Gledalci so sodelovali s ploskanjem in smejanjem, včasih pa so tudi spremljali igrajoče otroke s petjem. Ob koncu programa so otroci razdelili cvetje mamicam, skrbne roke pa so postregle z oranžado in pecivom.

V. A.

SLOMSKOV DOM

II. FESTIVAL PING-PONG ZA VSE

Kot je videti, ping-pong privlači mlade, tako da so se z veseljem udeležili letos že drugega festivala, ki ga je pripravil športni odsek Slomškovega doma. Prišli so tekmovalci iz vseh okrajev in se pomerili med seboj v nedeljo, 14. oktobra popoldan.

Tekmovali so v štirih kategorijah: veterani, dekleta, fantje in mladi. Po medsebojnih izločilnih dvobojih so zasedli prva mesta naslednji tekmovalci:

Med veterani: 1. Franc Tomažević, 2. Jože Črnak, 3. Frenk Klemenčič; med dekleti: 1. Marija Snežna B. Klemenčičeva, 2. Ana Vidmar, 3. Reza Šnoj; med fanti: 1. Tomaž Magister, 2. Dani Kunc, 3. Janez Petkovšek; in med mladi: 1. Martin Strah, 2. Gabrijel Nabergoj in 3. Jože Črnak ml.

Kot tretji, zaključni festival Ping-

pong za vse se bo letos v nedeljo, 17. decembra v Slomškovem domu, na katerega so vabljeni vsi prijatelji te zanimive igre.

SREČANJE S SLOMSKOM

Bilo je v petek, 6. oktobra v veliki dvorani Slomškovega doma ob reliefu našega velikega vzornika. Vabilo Slomškovega krožka je našlo odmev v lepi udeležbi rojakov.

Po molitvi za Slomškovo beatifikacijo, je France Hribovšek podal načelne smernice o pogojih in sredstvih, potrebnih za proglasitev slovenskega svetnika. Kratka razprava dr. Alojzija Odarja pod naslovom „Od nas zavisi“, je pustila v vseh močen vtis.

Jedro večera pa je bilo izredno zanimivo predavanje pisatelja Zorka Simčiča: Slomšek, učenik za vse čase. Bogato predavanje je izredno jasno pokazalo velikega Slomškovega učenika tudi za naše razmere in nas v tej dobi. Odlično predavanje bi zaslužilo objavo v našem tisku.

Predavatelj je bil za klene misli nagradjen s hvaležnim odobravanjem. V krajši debati se je izkristaliziralo mnenje o izdaji novega Slomškovega življenjepisa, ki naj bi našel mesto v vse slovenske družine in domove po svetu.

Čudna pota

Največji tukajšnji dnevnik „Clarín“ poroča dne 22. oktobra zanimivo novico. Tretja konferenca Organizacije radijskih občil neuvrščenih držav je za konec oktobra pripravila v Titogradu v Črni gori natečaj najboljših televizijskih programov na polju umetnosti in kulture.

Argentinska državna televizijska ustanova ATC je po izčrpnem pregledu programov v arhivu izbrala za predstavitev na tem natečaju program „La otra tierra — pasaporte a la esperanza“ — „Druga zemlja, potni list v upanje“, ki govori o raznih jugoslovanskih priseljencih v Argentini. Vodila ga je Clara Zappetini.

Na tem programu, ki je bil v Buenos Airesu predvajan v televiziji pred nekaj leti, so nas dobro zastopali tedanji predsednik Zedinjene Slovenije Ljotić Rezelj in mlada Marko Vomergerar, ki je tudi priredil vse melodije za instrumente. Te je odlično igrala Zajčja godba: Ivan Vomergerar (orgle, violina), Janez Jereb (trobenta), Mirjam Klemenc in Silvija Oblak (flavte) Jože Beltram (bobni), Boris Hribar (električna kitara) ter Danijela Avguštin, Lučka Vomergerar in Marcel Brula (kitarare).

Zveza slov. mater in žena

Zveza slovenskih mater in žena sporoča, da so darovali v dobrodelen sklad: ga. Lojzka Dimnik A 10.000; ga. Vida Pavlovčič A 1.000. Odbor zveze se lepo zahvaljuje podjetju „Bratje Klemenčič“, ki so po nizki ceni dobavili živila, ki jih bomo uporabljali za božične pakete. Vsem najlepša hvala!

40 let Slomškove šole

Letos se vrste vrste okrog obletnice kar zapovrstjo. Tako smo 21. oktobra praznovali 40 let, odkar se je pričela slovenska šola v Ramos Mejiji, ki je pozneje dobila ime Slomškova šola.

Ob tej priliki se je v Slomškovem domu zbrala polna dvorana, večina rojakov iz okolice, pa bivših učencev, sedaj že odraslih, katerih otroci spet hodijo v to šolo. Na odru pa so se zbrali vsi sedanji učenci in s pomočjo nekaterih bivših pripravili mogočno igro, s katero so dostojno proslavili svojo obletnico.

Večer je pričel predsednik Doma Marijan Loboda, ki je pozdravil goste ter čestital vseh šol, predvsem pa učiteljicam, ki so toliko časa posvetile slovenski mladosti in ji vepiljali slovensko besedo in zavest.

V imenu nekdanjih učencev Slomškove šole je čestitala ena prvih učenek pred 40 leti Francka Tomazin-Vestrova, ki je obujala spomine na tiste čase in potrdila, kaj ji je dala slovenska šola.

Šoli je tudi čestital predsednik Zedinjene Slovenije arh. Jure Vomergerar, pohvalil vse učno osebo ter želel šoli še dolgo vrsto let uspehov pri slovenski vzgoji.

Nato je podala kratek opis štiridesetletja šolskega življenja voditeljica šole Lenčka Zupan Malovrhova. V govoru je med drugim dejala:

ZGODOVINA SLOMSKOVE ŠOLE

„Bil je med nami mož...“, dober, preprost, velik rodoljub, ki je z vso zavzetostjo mislil na to. Naš župnik Janez Kalan. Prav na drugi konec Buenos Airesa jo je ubral, da je v gospodični Anici, ki je tam službovala, našel prvo in pravo učiteljsko moč. Z veseljem in ljubeznijo se je lotila dela. Število vpisanih otrok — 72 — je zahtevalo ojačenje pri učerju. Na pomoč je prišla ga. Cvetka Štrukljeva.

In prostor? Kje drugje bi nam bila vrata bolj odprta kot v skromni sobi g. Kalana. Pa je z novimi šolarki in pomnoženim učitelstvom postala ta naša prva „učilnica“ pretesna. Prosili smo za prostor v sosednjih kolegijskih, se selili iz enega v drugega pa spet nazaj v župnišče na vaje. Nikjer nismo bili preveč dobrodošli.

A kam? Trenutna rešitev bi mogel biti takojimenovani Sanatorij, kjer je živelo toliko naših družin. In postal je rešitev za nekaj let. Prostor bi bil sicer majhni, a v njem smo se dobro počutili. Otroci so postali bolj sproščeni in uživali ob igranju na prostranem vrtu. Tu se je tudi razvila otroška folklor pod vodstvom ge. Eme Kesslerjeve.

Za problem se je resno zavzel junija 1959 takratni šolski odbor, ki

so ga sestavljali gg.: Brula, Potočnik, Prešern, Pergar in Pintar. V središču Ramos Mejije je našel primerno zemljišče in 5. julija sklenil kupno pogodbo. Kljub težavam je zbral prve darove in je 8. julija istega leta prešlo zemljišče v njegovo last.

12. junija 1951 si je Slomškova šola dala duška ter z učitelstvom in učenci navdušeno vkorakala v novi dom. Vse drugače sta stekla pouk in razvedrilo v zavesti, da smo na svojem.

Število učencev je neprestano raslo, dokler ni v letu 1970 doseglo 100, tri leta pozneje pa svoj višek v številu 163. V tej višini se je ohranilo nekako 10 let. Potem se je krivulja upognila navzdol. Mlade družine so začele odhajati bodisi v okolico Buenos Airesa bodisi v notranjost Argentine.

Čas je poleg spremembe v številu otrok prinesel tudi preureditev notranje zgradbe naše šole. Prvotne tri skupine — nižjo, srednjo in višjo — smo razdelili v posamezne razrede. Tako je danes 60 otrok nameščenih v otroškem vrtcu in osmih razredih osnovne šole. To je zahtevalo povečanje učiteljskega kadra in nudilo intenzivnejše učenje.

Ko z obžalovanjem ugotavljamo pomanjkljivosti v jezikovni zmogljivosti otrok, ki so najbolj v škodo otroku samemu, naj s posebnim poudarkom zarišemo tudi najsvetlejšo točko v delovanju naše šole. To je mlada generacija, ki stopa na naša me-

sta. Upamo si trditi, da nima manjšega idealizma, kot ga imamo mi.

Naj iz kronike navedemo nekaj imen: pet let so poučevali v naši šoli: gospa in gospod Holozan, Martina Lacontejeva, Majda Kelčeva, Alenka Smole. Deset, petnajst in več let so ali še poučujejo: katehet Jože Škerbec, pok. Matija Lamovšek in Anica Šemrov, gospa in gospod Breznikar, Marjan Hribar, Marjan Loboda, Alenka Pozničeva, Vladi Selanova, Renata Sušnik, Saša Omahnova, Karla Jakoševa, Helena Malovrhova.

V celoti je v Slomškovi šoli do sedaj poučevalo 50 učnih leti. Učencev pa je bilo v teku 40 let vpisanih 593.

Ob koncu njenega govora se ji je dvorana zahvalila s ploskanjem, Zedinjena Slovenija pa ji je izročila šopek rož.

Sledila je igra, pri kateri je — kot sem že omenil — sodelovala vsa šola.

ZAJČJI FESTIVAL

Igra je bila prirejena iz krajše igrice na kaseti iz Slovenije: James Krüss-Marcus Polder Pevsko tekmovalce zajame na Goljavi, v prevodu Mitja Mejaka. Vsa igra je bila predelana in pripravljena za tukajšnje možnosti. Priredili sta jo Klavdija Malovrh-Jakoš in Andrejka Vomergerar, ki sta tudi vso igro zrežirali in izpeljali v splošno zadovoljstvo gledalcev in mladih igralcev. Pri reži-

ji jima je pomagal tudi preizkušeni Frido Beznik.

Novost pri igri so bile tudi zborovske pesmi Šrik-Šrak ter Zajčja himna, ki ju je napisala Vera Breznikar-Podražaj, uglasbil pa mladi Ivan Vomergerar, ki je tudi priredil vse melodije za instrumente. Te je odlično igrala Zajčja godba: Ivan Vomergerar (orgle, violina), Janez Jereb (trobenta), Mirjam Klemenc in Silvija Oblak (flavte) Jože Beltram (bobni), Boris Hribar (električna kitara) ter Danijela Avguštin, Lučka Vomergerar in Marcel Brula (kitarare).

Sceñografijo je bogato izdelal Stane Šnoj s pomočniki, luči in zvok je oskrbel Bogdan Magster in prijatelji, petje je naučil Tone Rode, plese pa Sonja Tomazin. Obleke so pripravile mamic in učiteljice. Posebno pomoč sta nudila še Tone in Vladi Selan.

Mladi igralci so zaigrali in zapeli svoje vloge z velikim navdušenjem in tudi z velikim uspehom. Na žalost ne moremo naštetati vseh zajčkov — od najmlajših, ki še hodijo v vrt, do starejših. Naj navedemo samo soliste: Tone Rode in Marko Vomergerar, Ivan Hrovat in Gabrijela Tomazin, Damjan Tomazin in Matjaž Čuč, Pavlinka Vomergerar in Marjana Žakelj, Mirko Medvešek, Tatjana Panaino, Nežka Štefe, Gizela Potočnik in Mirko Medvešek. Vsi ti so svoje vloge zapeli oziroma zaigrali zelo dovršeno, za kar gre (Nad. na 4. str.)

MALI OGLASI

PRODAJA
Prodám Chalet v Miramaru po ugodni ceni. T. E. 441-5111.

ZOBOZDRAVNIKI
Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. B - San Martín - T. E. 755-1353.

ARHITEKTI
Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo del v mestu in okolici; nepremičninski posli — P. Moreno 991, 5. nadstr. "C", Bariloche, T. E. 0944-20733.

TURIZEM
Potovanja, skubinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk. — T. E. 762-2840.

ADVOKATI
dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro. T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik; ponedeljek, torek, petek od 16 do 20. Tucumán 1455 9. nastr. "E", Capital - T. E. 45-0320 in 46-7991.

ZA DOM
POHIŠTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovarič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge. - Bolívar 224, Ramos Mejía - T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 211, San Miguel - T. E. 664-4374.

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

TRGOVINA
Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

SANITARNE NAPRAVE
Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel - T. E. 664-1656.

GOSPODARSTVO
Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 325-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR
Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO
Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 T. E. 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

LOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 T. E. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias. Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga. Marija Gorše).

Cena največ štirih vrstic **▲ 150.-** za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — **▲ 500.-**.

STIRIDESET LET...

(Nad. s 3. str.)

seveda največja hvala režiserkama. Pa tudi mlajši so svoje plesne in skupne pesmi gladko, dobro in po-hvalno odigrali.

Za konec naj omenimo, da je bilo na odru ali za njim skupaj nad 100 otrok ali bivših učencev, kar kaže na široko zasnovano in obsežno pred-stavo. To tudi dokazuje, da je Slom-škova šola v desetletjih svojega ob-stoja uspela izučiti mlad slovenski naraščaj v pravem duhu in tudi v delavne člane naše skupnosti.

To gro so potem ponovili še na-slednji teden pred enako polno dvo-rano in z enakim navdušenjem in uspehom. Posneli so tudi video-ka-seto, ki bo verjetno na razpolago.

TDml.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

(Nad. z 2. str.)

Ia legalno (in socialno) tako krita, da se podjetja ne bi bala (kot se-daj) zaposliti novega osebja.

STRAH IN TREPET

Povrnimo se le malo še k zmagi generala Bussija v Tucumanu. Res je, da je poplava njegovih glasov (Bussi pravzaprav ni kandidiral za nobeno mesto, zmaga je njegove stranke) prišla iz radikalnega ta-bora. Radikali imajo v Tucumanu kakih 90.000 včlanjenih udov. Pre-jeli pa so le 30.000 glasov, torej: od treh radikalnih članov sta dva vo-lila Bussija. A peronisti se tudi bo-je tega pojava. Poleg tega ima Bussi lastno večino v ustavni zbornici, ki bo morala spremeniti tucumansko u-stavo, zato je sigurna njegova gu-vernorska kandidatura za leto 1991.

Te dni pa je isti namen izjavil pol-kovnik José Ruiz Palacios, bivši vo-jasški guverner province Formosa, ki je sedaj demokratično izvoljeni žu-pan v Resistencia. Pojava bivših vojaških funkcionarjev, ki sedaj na-stopajo na političnem polju, postaja velika skrb tako v radikalnem kot v peronističnem taboru. Slaba vest? Strah? Nekaj se premika tam, glo-boko v dnu naroda. Po svoje je to naveličanost premnogih neizpolnje-nih obljub, ali pa želja po močni, železni roki. To drugo pa ni tako pozitivno.

PODALJŠANJE NATEČAJA

Na razpis natečaja za uglasbitev pesmi „Slovenski nagelj po svetu cveti“ je doslej predložilo svoje me-lodije že 18 Slovencev in sicer: 1 iz Avstralije, 1 iz Italije, 3 iz Slove-nije, 3 iz Nemčije in 10 iz Argen-tine. Natečaj traja do konca tega leta. Za najboljšo skladbo je razpi-sana nagrada 1.000 DM. Morebitne prispevke posreduje naš list. Še enkrat ponatis-kujemo pesem:

Nagelj slovenski po svetu cveti,
lepše cvetlice na tujem pač ni.
Vihar domovine ga v svet je spihljaj,
a on koreninam zvest je ostal.

Za dom cveti, za dom dehti,
po soncu stremi, mu svobodo želi.

Združil daljave in ceste sveta,
kjer se pretaka kri naš'ga srca.
Orkan pod Triglavom pomiril se bo,
spet vrne se nagelj v svojo zemljo.

Za dom cveti, za dom dehti,
po soncu stremi, mu svobodo želi.

Cvet mu uvene, vihar še divja,
zemlja mu priča bo živ'ga srca.
Pomlad ga priklicala spet bo nazaj,
cvetoče dehtenje, živ spet bo maj.

Za dom cveti, za dom dehti,
po soncu stremi, mu svobodo želi.

Darujte v tiskovni sklad

Slovenska kulturna akcija

12. in 13. kulturni večer

Predava dr. Anton Stres

v soboto, 18. novembra, ob 20. uri v Slovenski hiši.

Predava dr. Alenka Goljevšček

v petek, 24. novembra, ob 20. uri v Slovenski hiši.

Zedinjena Slovenija vse lepo vabi na predavanje, ki ga bo imel

DR. TARAS KERMAUNER

v soboto, 25. novembra, ob 20. uri
v Slovenski hiši

Govoril bo o svoji poti do krščanstva.

ŠOLSKA KOLONIJA

Za šolsko počitniško kolonijo se je prijavilo zelo veliko število otrok. Vsi bi se je radi udeležili, a to ni mogoče zaradi pomanjkanja postelj. Zato društvo ZEDINJENA SLOVENIJA prosi vse, ki imajo kakšno posteljo odveč, da jo podarijo počitniškemu domu dr. Hanželiča v Córdoba in tako omogočijo večjemu številu otrok na kolonijo. Za prevoz postelj je poskrbljeno. Darovalce prosimo, da sporočijo na telefon št. 69-9503. Že vnaprej najlepša hvala.

Svetogorski jubilej v Buenos Airesu

Koprski škof Metod Pirih je 14. avgusta 1988 razglasil svetogorsko jubilejno leto ob 450-letnici, odkar je, kakor pravi ustno in zapisano iz-ročilo, Jezusova mati v vidni podobi spregovorila v domačem jeziku pastirici Urški Ferligojevi in naročila: „Povej ljudstvu, naj mi tukaj zida hišo in me pravi milosti.“

Božje ljudstvo je Materi božji na Skalnici sezidalo mogočno baziliko in tako izpolnilo Marijino naročilo. Marijino svetišče na Sveti gori je od tedaj postalo glavno božjepotno sve-tišče za goriške in tržaške vernike in kljub svoji burni zgodovini bilo ves čas versko žarišče za Primor-sko in tudi priljubljena božja pot za rojake iz vse Slovenije. Na po-budo in s sodelovanjem cerkvenih predstavnikov je bil lansko leto kon-čan prav na sveti večer tudi asfalt prav do vrha Skalnice. Znova je za-čela voziti na goro tudi žičnica in tudi redni avtomobilski prevoz je bil znova vzpostavljen.

Škof Pirih je ob razglasitvi sve-togorskega leta poudaril, da Marija, Mati Cerkve in naša duhovna mati, naroča danes vsakemu izmed verni-kov, naj zidamo svoja duhovna sve-

tišča in naj se z zrelo osebno vero kot živi kamni vzdiamo v Cerkev.

Skozi vse jubilejno leto so bila organizirana številna romanja iz vseh treh slovenskih škofij: škofij-ska, dekanijska, župnijska, romanja mladine, otrok, prizadetih, cerkve-nih zborov, bolnikov, različnih zdru-ženj in seveda posameznikov ter družin. Sklepno slovesnost jubilejne-ga leta je bila na Sveti gori v sobo-to, 7. oktobra s koncertom svetogor-skih pesmi in v nedeljo, 8. oktobra s celodnevni-m sporedom.

Primorski rojaki imajo v buenos-aireski četrti Devoto v cerkvi sv. Ra-faela (J. P. Varela 5272) podobo svetogorske Kraljice in se zbirajo k slovenski maši vsako prvo nedeljo v mesecu ob 17. uri ter za božič in ve-liko noč. Mašuje jim njihov dušni pastir Jože Škerbec, pri maši pa poje zbor Svetogorski zvon, ki ga vodi organist Gabrijel Čamernik. Ganlji-vo je videti, kako se mnogi ostareli rojaki tudi iz zelo oddaljenih pre-delov Velikega Buenos Airesa zgri-njajo okrog podobe Marije s Sve-te gore, kako zaupno in zbrano molijo, prepevajo ter se udeležujejo mašne daritve v domačem jeziku, po maši

OBVESTILA

SOBOTA, 18. novembra:

Zaključna prireditvev Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hi-ši ob 16.30.

Kulturni večer SKA: predavanje dr. Antona Stresa v Slovenski hiši ob 20.

NEDELJA, 19. novembra:

V Slovenski vasi 30-letnica slovenske cerkve Marije Kraljice. Sv. maša bo ob 11.30, ob 16.30 pete litanije.

Tombola v San Justo.

SREDA, 22. novembra:

Sestanek Lige žena-mati v San Mar-tinu. Predava ga. Pavlina Dobovšek.

PETEK, 24. novembra:

Predavanje dr. Alenke Goljevšček pri SKA v Slovenski hiši ob 20.

SOBOTA, 25. novembra:

Pivo veselica v Carapachayskem do-mu.

Zveza Slov. mater in žena — Božično srečanje v kuhinji ob 14. v Slovenski hiši Zedinjeni Sloveniji govori dr. Taras Kermauner.

NEDELJA, 26. novembra:

Spominska proslava ob 30 - letnici smrti škofa dr. Gregorija Rožmana ob 17. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 3. decembra:

Prvo sv. obhajilo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 9.30.

Rožmanov dom — odkritje spomeni-ka naši materi.

Iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“ se prav pristrčno zahva-ljuje vsem družinam in posamezni-kom v Buenos Airesu, Bariločah in Mendози za pristrčen sprejem in go-stoljubnost, ki smo ju doživeli.

Prikazali ste nam, da smo kljub oddaljenosti več tisočev kilometrov hčere in sinovi slovenskega naroda. Bog vas živi!

Iniciativna skupina
„Slovenščina, moj jezik“

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3
Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katia Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3924
Registro Nac. de la Propiedad Intellectual Nº 85.462	

N-ročnina Svobodne Slovenije za 1989: za Argentino **▲ 6.000**; pri pošiljanju po pošti **▲ 7.000**; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA. Ka-nada in Evropa za pošiljanje z navad-no pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Pa-ganini 2;
v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTA-DOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

JEZERSKO — Ovčarski bal, tra-dicionalno turistično-etnografsko pri-reditev, so pripravili v tem kraju. Prikazali so stare delovne šege in navade, povezane z rejo ovac, ki je bila nekdanj tukajšnja najpomembnej-ša kmetijska dejavnost. Prireditvev je bila ob Planšarskem jezeru. Po-pestrili so jo s vojimi nastopi folk-loristi in pevci.

Sporočamo žalostno vest, da nas je v četrtek, 2. novembra za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

Irena Vidmar roj. Šinkovec

V božjo voljo vdana je vse življenjske težave potrpežljivo prenašala, posebno ko je za vedno izgubila vid.

Zahvalujemo se prelatu dr. Alojziju Starcu za podeljene zakramente za umirajoče in molitve ob krsti; g. Jožetu Škerbcu za njegovo duhovno tolažbo ves čas njene bolezni in za mašno daritev ob krsti in g. Peredu za pogrebne molitve, opravljene na pokopališču v Rosariu.

Hvala vsem, ki so jo prišli kropit in jo spremljali k zad-njemu počitku.

Žalujoči:

mož: Ivan

hčerke: Ivica por. Jeriha

Minka por. Štefe

zeta: Marijan in Tine

vnuki: Viktor, Mario, Marko,

Ana Marija, Nežka, Monika

sestre: Marija, Nežka in ostalo sorodstvo

Ramos Mejía, Rosario, Višarje in Sela na Dolenjskem.

pa vsi ostajajo pred cerkvijo v pri-jateljskem srečanju.

Jubilej smo tu proslavili že ob romanju v lursko svetišče v Santos Lugares v nedeljo, 20. avgusta, ko se je kljub neurju zbralo nad tisoč rojakov, med njimi veliko Primorcev. Okrašeno podobo svetogorske Marije so prinesli v procesiji Albert Čuk, Karlo Gojak, Just Pahor in Adrijan Troha, svetogorsko bandero pa An-drej Troha. Eno od svetogorskih pe-smi je ob podobi pri oltarju zapel zbor Svetogorski zvon.

Za prvo nedeljo v septembru smo k maši povabili in pripeljali veliko ostarelih primorskih rojakov, od ka-terih je med mašo prejelo nad 100 zakrament maziljenja.

Na prvo nedeljo v oktobru, ko je obletnica blagoslovitve in umestit-ve podobe v cerkvi, smo imeli naj-prej péte litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim, nato je Tončka Čotar recitirala Mariji poe-zijo, ki jo je sama spesnila. Mašo je je daroval prelat dr. Alojzij Starec. Za prošnje za vse potrebe so pristopali k ambonu od otrok do ostarelih in izrekli prošnje Mariji še posebej za številne primorske ro-jake v deželi. Po maši so se rojaki, ki so napolnili do zadnjega kotička prostorno cerkev, napotili v farno dvorano k pogrntjenim mizam. Igral-

ska skupina iz Carapachaya je v re-žiji Tineta Kovačiča zaigrala Lin-hartovo Županovo Micko, ki so jo vsi navzoči nagradili s hvaležnim a-plavzom. Ob prepevanju narodnih pe-smi in bogatem prigrizku ter prija-teljskem pomenku smo se zadržali do pozne večerne ure.

Za prvo nedeljo v novembru smo povabili novi sanhuški zbor, da nam je ob koncu maše v prezbiteriju po-klonil koncert Marijinih pesmi. Če-prav je bil to zborov prvi nastop, je odpel ves spored ubrano in doživeto in ob koncu je polna cerkev občin-stva spontano izrazila priznanje in hvaležnost dirigentu Andreju Selanu in članom zbora z navdušenim plo-skanjem. Oba zbora, domači in po-vabljeni, sta se potem ob prijateljs-kem srečanju zadržala še v far-nem ateneju ob zakuski in prepeva-nju narodnih pesmi.

Jubilejno svetogorsko leto je ne-dvomno dalo primorski verski skup-nosti v Buenos Airesu novega zago-na in jo povečalo z rojaki, ki so se ji pridružili v tem letu. Nehote se človeku utrne tudi misel, kako prav pobožnost do Matere božje zbližuje in povezuje rojake in kako je vedno več prijateljskih stikov med rojaki, ki so prišli v deželo pred 2. svetovno vojno in nami, ki smo kot politični begunci našli v tej deželi zatočišče.